

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060201

DOM
2018-10-10
Stockholm

Mål nr
M 1126-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-01-09 i mål nr M 1943-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Jämtlands län
831 86 Östersund

Motpart

1. BK

2. Miljö- och byggnämnden i Härjedalens kommun
842 80 Sveg

SAKEN

Strandskyddsdispens för nybyggnad av fritidshus och carport på fastigheten X i Härjedalens kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut den 30 juni 2017 (dnr 526-3309-17), att upphäva Miljö- och byggnämnden i Härjedalens kommuns beslut att ge strandskyddsdispens.

Dok.Id 1435224

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Jämtlands län har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut.

Miljö- och byggnämnden i Härjedalens kommun har anfört att den inte har något ytterligare att tillägga i ärendet.

BK har getts tillfälle att yttra sig över överklagandet men inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har utvecklat sitt tidigare ställningstagande enligt följande.

Den väg som ligger mellan den tänkta nybyggnationen och Lillån är en enskild väg som har en grusbeklädd körbana med en bredd om 4,5 meter. Länsstyrelsen anser att den aktuella vägen i sig inte kan anses ha en sådan avskiljande effekt som krävs för dispens.

Länsstyrelsen har förstått det som att mark- och miljödomstolen i sin bedömning beaktat den avskiljande effekt som vägen har när den bedöms tillsammans med den ytterlänt som finns nordost om vägen. Branter, höjdformationer, otillgänglig mark m.m. utgör dock inte skäl att meddela dispens.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen delar länsstyrelsens bedömning att det saknas särskilda skäl för dispens i detta fall. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras. I stället ska länsstyrelsens beslut att avslå dispensansökan fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsrådet Hans Nyman, referent, tekniska rådet Jan Gustafsson och t.f. hovrättsassessorn Ida Ståhle.

Föredragande har varit Malin Blohm.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-01-09
meddelad i
Östersund

Mål nr M 1943-17

PARTER

Klagande
BK

Motpart

1. Härjedalens kommun
Miljö- och byggnämnden
Medborgarhuset
842 80 Sveg

2. Länsstyrelsen i Jämtlands län
831 86 Östersund

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut 2017-06-30 i ärende nr 526-3309-17, se
bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för nybyggnad av fritidshus och carport på X i Härjedalens kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen undanröjer länsstyrelsens beslut och fastställer miljö- och byggnämndens beslut den 6 april 2017 § 44 att bevilja strandskyddsdispens för nybyggnad av fritidshus samt carport på X.

Dok.Id 281767

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 90	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

BK ansökte om strandskyddsdispens för nybyggnad av ett fritidshus och en carport på X. För den nya bebyggelsen planerar han att avstycka ett område om cirka 1 800 m². Miljö- och byggnämnden beslutade att meddela strandskyddsdispens med stöd av 7 kap. 18 c § första stycket 2 miljöbalken (avskiljande väg). Länsstyrelsen i Jämtlands län överprövade beslutet och upphävde strandskyddsdispensen.

YRKANDEN M.M.

BK har yrkat att mark- och miljödomstolen i första hand ska upphäva länsstyrelsens beslut och i andra hand återförvisa ärendet till länsstyrelsen för omprövning. Till stöd för sin talan har han, utöver vad som anförts i underinstanserna, sammanfattningsvis anfört följande.

Länsstyrelsen hävdar lättvindigt att grusvägen – Vivallsvägen – inte är avskiljande. Trafiken på Vivallsvägen är redan i dag omfattande och med trafiken från de nya permanentbostäderna på Orrmossen några hundra meter längre in efter vägen ökar den påtagligt. Senare års nyansering av rättspraxis har resulterat i beviljade dispenser, se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom MÖD 2013:37.

Han anser att han inte har behandlats i enlighet med kommunallagens krav på likabehandling. Det finns flera bebyggda fastigheter klart inom 100 meter från Lillån. Dessutom har det beviljats bygglov efter år 2009 för flera komplementsbyggnader samt utbyggnad av en större väg inom 200 meter från hans tänkta tomt och inom strandskyddsområdet.

Miljö- och byggnämnden i Härjedalens kommun har getts tillfälle till yttrande, men har inte hörts av.

Länsstyrelsen i Jämtlands län har motsatt sig ändring.

DOMSKÄL**Syn**

1. Mark- och miljödomstolen har den 13 november 2017 hållit syn längs Vivallsvägen nedanför den planerade tomtplatsen för den nya bebyggelsen på X. Ett av hörnen mot vägen på tomtplatsen var utmärkt med en läkt som var rödmålad i toppen. Vid synen var marken snötäckt med ett snödjup på ett par centimeter. Vid synen gjorde domstolen bl.a. följande iakttagelser. Vivallsvägen är en enskild väg och den har en grusbelagd körbana med en bredd på cirka 4,5 meter nedanför den planerade tomtplatsen på X. Här är avståndet mellan vägmitt och Lillån cirka 18 meter. Vägens ytterslännt mot nordost nedanför tomtplatsen har en höjd på uppskattningsvis tre meter. Lutningen på ytterslännten är ännu svårare att bedöma, men den kan vara 1:2. Med den lutningen bedömer domstolen att det är svårt att nå området för den planerade tomtplatsen från vägen via vägslännten. Omedelbart öster om tomtplatsen finns en bostadsfastighet som tillkommit under mitten på 2000-talet. Den ligger också på en plåtå med en brant slännt ner mot Vivallsvägen.

Reglerna för strandskydd

2. Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Vad gäller dispensgrunden avskiljande effekt i 7 kap. 18 c § första stycket 2 miljöbalken så ska den ha sitt upphov i anläggning eller annan exploatering som gör att platsen som dispensen söks för är väl avskild från området närmast strandlinjen. Naturliga fenomen, t.ex. branter, höjdformationer, sänkor eller otillgänglig mark, omfattas inte av dispensgrunden. Enligt praxis är det hela strandskyddsområdet på 100 meter som omfattas av strandskyddet och inte enbart tillgängligheten till strandens vattenlinje. Av dom den 16 augusti 2017 från Mark- och miljööverdomstolen med målnummer M 10315-16 framgår följande:

”Det går inte att i absoluta tal eller mått säga när en väg är avskiljande. I stället måste en bedömning göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Av förarbetena till bestämmelserna framgår att vägen måste ha en så avskiljande effekt att den plats som dispensen avser saknar betydelse för allmänhetens friluftsliv (jfr prop. 1997/98:45 del 2 s. 89). Det betyder att vägen, för att

betraktas som avskiljande, måste vara sådan att allmänheten typiskt sett avstår från att passera över den.”

Strandskyddsdispens ska ges

3. Lillåns vattenlinje kan utan hinder nås söderut från Vivallsvägen. Vägen och den branta ytterslätten nedanför den planerade tomtplatsen för den nya bebyggelsen på X gör att allmänheten typiskt sett avstår från att passera över området med tomtplatsen när allmänheten rör sig i området. Ytterslätten är en väganordning som har tillkommit i samband med anläggningen av vägen. Platsen för den nya bebyggelsen saknar följaktligen betydelse för det rörliga friluftslivet kring Lillån och övriga syften med strandskyddet. Till skillnad från länsstyrelsen bedömer domstolen att villkoret för att ge dispens från strandskyddet för den nya bebyggelsen på X är uppfyllt enligt 7 kap. 18 c § första stycket 2 miljöbalken. Överklagandet ska således bifallas genom att länsstyrelsens beslut om att upphäva strandskyddsdispensen undanröjs och miljö- och byggnämndens beslut att bevilja dispensen fastställs.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 30 januari 2018 . Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Karin Johnsson Ryd

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Karin Johnsson Ryd, ordförande, och tekniska rådet Mats Andersson. Målet har beretts av beredningsjuristen Britt Inger Johansson.